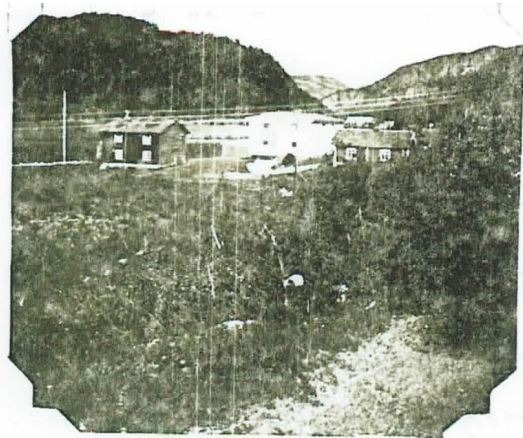

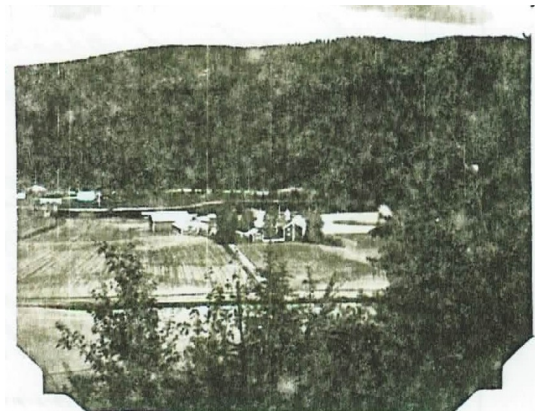
EN JORDENS MANN

FAMILIEN STENSATTERS HISTORIE

For det som et menneske sår,
Det skal han også høste. Galaterne 6:7

Skrevet av Dorothy Wagner

Andrew Christopher Stensatter ble født på Bagn i Norge. Gården er fortsatt i Stensatter familien, og eies nå av Erland Stensatter (1923-1975). Bildet til høyre viser naboens gård på den andre siden av elven (Ole Olmhuus). Dette er av interesse for det viser landskapet og naturen hvor Andrew C. Stensatter vokste opp og som han forlot for å komme til Amerika. Han valgte dette stedet—delstaten Minnesota, Stevens fylke, Framnes Township.

Olaf Stenbraten tok bildene av Andrews norske hjem på en av sine sju reiser tilbake til Norge. I en familietragedie ble Olaf Stenbraten og hans søster tidlig foreldreløse. Christopher og Kari Stensatter tok barna til seg og de vokste opp hos dem. Olaf Stenbraten regner dem som sin familie.

Som voksen kom han til Amerika, han ble gift to ganger og begge hustruene het Olga. Etter en reise til Norge kom han tilbake til Amerika og oppsøkte slektninger etter Andrew. Han fant Olaf Satter i Prairie du Chein, og i 1971 besøkte han Rebecca (Satter) Darling i Morris. Han hadde da med seg disse bildene, og hun ble veldig glad for å få første hånds informasjon om sin fars familie.

Dr. Erby Satter, et av Andrews barnebarn, er nå interessert i familiens bakgrunn. Han har lært norsk og har besøkt Norge og truffet familimedlemmer der. Han kom tilbake med dette bildet av Erland Stensatters tre eldste døttre. (Det kan være Solveig, Reidun og Kristi).

County of Sterns
State of Minnesota

Jeg, den undertegnede, en ordinert prest, vitner herved at på den 23 dagen i mai i herrens år 1872, i Crow Lake P.O. (Parrish Office?) forrettet ved inngått ekteskap ifølge loven i denne delstat mellom Andrew C. Satter, Stevens fylke i delstaten Minnesota og Dorthea Ellertson, Stevens fylke i delstaten Minnesota.

Vitner:

Christian Johnson
Ole Johnson

Rev. S. I. Markhus, Pastor
Norske Evangeliske Lutherske Kirke
Norway Lake, Minnesota

Tinglyst . 18 februar 1889
Thos. Thomasson
Clerk of District Court

Morris, 28. juni 1872

Kjære Søster Ingeborg!

Vær snill å tilgi meg at jeg ikke svarte på ditt brev datert -----?. Jeg fikk et brev fra vår kjære bror Elleie og (Erland eller Ellen)? brev fra vår moster Aaste Stranduse og i disse brevene ser jeg at dere alle er friske og har det bra. Det er med glede jeg kan fortelle det samme om meg. Jeg er frisk og har det bra. Jeg må fortelle dere, kjære foreldre og brødre og søstre at det er forandringer i mitt liv. Jeg giftet meg den 23. mai 1872, på fjerde pinsedag. Jeg håper med Guds hjelp at det var Guds vilje og at han vil beskytte meg så jeg kan leve et godt og kristent liv i fremtiden.

Min kjære hustrus navn er Dortha Ellertson. Hun ble født i Gogjergård som heter Viger. Og det er-----på den samme gården og foreldrene hennes var Valsboode - Reale

mennesker-----

Hun er god i norsk og engelsk. Hun var ti år gammel da hun kom til Amerika og nå den 23. august blir hun 18 år. Så hun har vært her i Amerika i 8 år. Hun er ung, men her blir 15 til 18 åringer sett på som voksne. Foreldrene lever ikke lenger, men 6 brødre og søstre bor ca. 2 norske mil fra oss og de har fine gårder og har det godt. Hun veier ikke for mye og er forstandig.

Vi har planer om å reise inn til byen for å få tatt bilder. Vi kommer til å sende dere bilder av oss . -----og det vil vi gjøre så snart vi kan.

Nå har jeg sluttet med brennvin. Jeg sluttet da jeg hørte i brevene fra deg-----jeg ber om unnskyldning at jeg-----jeg skulle-----Den gangen vi forlovet oss at-----

lage brennvin at jeg skulle slutte med det og det har jeg gjort. Men jeg har huset mitt.------(forstår ikke resten)

Jeg driver litt med slakting. Jeg beholder halvparten av det første dyret jeg slakter. Jeg slakter et dyr i uken og halvparten av det så det holder seg godt i en uke.

Jeg har fire (jordstykker) 2.5 engelske mil (ca.4 Km) syd for byen. Det er omtrent så langt some fra Stensottern til Solen Boom i----- . Jeg tok disse jordstykkene for 12 år siden nå i vår og jeg må ha det ----- i 2 måneder og bo der og arbeide der. Da kan jeg kjøpe det fra staten for \$400. Hvis jeg ikke vil bo der kan jeg betale for det til høsten.

Min hustru bor på gården vår nå og jeg er der for det meste 2 ganger om dagen, vi har 4 melke kuer, 3 griser, 1 grått esel, 2 hester, og 4 okser jeg har tenkt å bruke til å arbeide på gården med. Jeg har brukt 8 okser og 2 hester som jeg brukte til planting (å så eller sette) i 36 dager (?) og nå har jeg satt 100 acres til innhøstingen---. Jeg har satt (eller sådd) 400 norske acres på gården min.

A.C. Satter

Brevet er skrevet til familien hans på norsk, så overstatt til engelsk av Mrs. Olander, en dame i Morris.

Kjære Bror Erland.

Morris 14 april, 1908

Jeg har i dag mottatt ditt brev datert den 28 mars 1908. Jeg vil svare på det med en gang. Jeg ser fra ditt brev at du og din familie nå er friske og jeg kan fortelle deg de samme gode nyhetene om oss. Dette er mye å takke Gud for kjære Bror. Jeg er allerede en gammel mann. Hvis jeg lever til den 22. august blir jeg 67 år gammel. Jeg -----veide 170 pounds (77 Kg.), men nå veier jeg 210 pounds (95 Kg) så jeg kan ikke utføre tungt arbeide.

I vinter har jeg for det meste vært på gården og passet dyrene. Vi har 8 hester, 4 føll, 20 kuer, 22 kviger og okser, 24 griser, 150 høner, 9 kalkuner, 1 hund, og 2 katter. Det er dyrene vi har hatt i vinter, og nå er de ikke i fjøset om natten untatt hestene some er i arbeid og melkekyrne. Jeg og min sønn, 20 år gamle Leus eller Lars som han blir på norsk, har stelt disse dyrene i vinter.

Det er en High School i byen og -----tre av de yngste barna har gått på skole i byen i hele vinter. Fire av de eldste barna har tatt hjemsted i Dakota, mange hundre miles herfra, og der har de naboer some er fra Sør-Aurdal. De sier at til våren kommer det gamlinger fra Ablieu (Aulien?). De har en datter som venter sine foreldre til sommeren. Jeg drar vestover i juni og da kan jeg snakke med nykommerene fra Aolien.

En melding om dødsfall. Andrew G. Lie døde i Folerna Abrahau. Lie mistet 5 av sine barn i Torny(??) og hans eldste sønn er nå sengeliggende med den samme sykdommen.

Jeg fikk et fotografi av Mor fra Kari og jeg har fått det forstørret så hun ser riktig god ut. Jeg har mottatt et fotografi fra Bertha Astrigengen på Olininar (et sted?) og av en stenkjeller eller et skur på et fotografi. Jeg kjenner godt igjen det gamle huset hvor jeg ble født.

Nå må jeg slutte denne dårlige skrivingen med varme hilsener fra meg og mine.

Jeg har for morro skyld sendt en dollar seddel som et lite minne så du kan se hvordan våre penger ser ut.

Andrew C. Satter

Andrew C. Satter, født 22. august, 1841 og hustru Dorthea Satter, født 25. august 1853.

Våre barn.

Christoffer Albert	født	17. februar,	1873
Clara Marie	“	26. mai,	1875
Edwin Rudolf	“	6. mai ,	1877
Louise Dorthea	“	5. januar,	1879
Emma Mathilda	“	16. mai,	1881
Malena Josephine			
og	“	22. august,	1883
Annette Chrisitne			
Lewis Alfred	“	24. oktober	1887
Olaf Elmer	“	21. september,	1891
Rebecca Adeline	“	18. mars,	1894
Adelia Winnifred	“	17. november,	1899

Kjære Onkel, siden pappa ville at jeg skulle skrive ned disse navnene til deg, vil jeg også sende hilsener til mine søskenbarn og alle dere.

Din brors datter (niese) Clara, (Mrs Kron)

Personer fra ...

Tilhørende

Andreas Sætter og ...

1841 den 22 August og ...

Dorthea Sætter fød. ...

1853 den 25 August og vaare ...

Chresoffer Albert fød. ...

1873 den 17 Februar

Karoline Regine fød. ...

1874 den 14 April og døde ...

...

... den 26 ...

fød. Aarit 1877 den 6 Mars

Larsen Dorthea fød. Aarit

1879 den 5 januar

Emma Mathilde fød. ...

...

Malina Josephine } Fødd den 22
Annette Krestine } Jori 1883
Fødd den 22

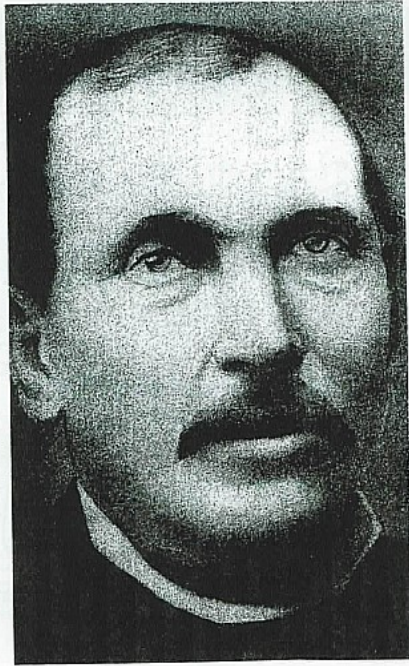
Larsen Alfred fød. Dec 27
og døbt den 28 Dec. = kært 31

Olof Elmer fød. aarit 1877
den 21 September og døbt
den 3 January 1892.

Steffen fød. ...
1894 den 18 March
døbt den 19 May 1894

Adelia Winifred fød. ...
7 November 1899

BAPTISM

Jeg tenker på Bestefar Andrew der han ettertenksomt legger sin strategi for å gjøre sin formue, og det gjorde han. Han sto fast i troen på utdannelse og undervisning i et nyttig yrke eller fag for sine barn. Han hadde tro på å tjene penger og å spare. Mest av alt hadde han tro på jorda (eiendom).

Han gjenkjente en god kvinne når han så henne (Bestemor Dorothea). Han satte pris på en real kar når han så han, for han likte og stolte på min far. Han visste å finne en god plass å legge en gård. Han reiste låven sin i en fordypning i landskapet på toppen av bakkene med en flott utsikt over Pomme de Terre elven og det omliggende landskapet. Han var en familiemann som var stolt av sin vakre hustru og sine sju døttre. En gang, da han hadde kjøpt en ny vogn til hesten samlet han alle døttrene til en kjøretur. De trodde han skulle kjøre ut til gården, og klatret inn. Han fortsatte å kjøre opp og ned Main Street. Kanskje det var for å vise fram den nye hestevognen, men jeg tror det var for å vise frem døttrene sine. De var heller flau over all stirringen, men Andrew frydet seg.

Han var en stor mann på 6' 2" (1m 85cm) og veide 170 pounds (77 Kg) da han kom til Amerika i 1871. Han skrev til sin bror Erland I 1908 og fortalte, "Det er mye å takke Gud for, kjære Bror. Jeg er allerede en gammel mann, og hvis jeg fortsatt lever den 22. august blir jeg 67 år. Jeg veier nå 210 pounds (95 Kg.) og kan ikke lenger utføre tungt arbeide.

I et tidligere brev til søsteren, Ingeborg, sa han," Jeg må fortelle dere , kjære foreldre, brødre og søstre, at jeg har forandret mitt liv. Jeg giftet meg den 23. mai, 1872, på fjerde pinsedag. Jeg håper med Guds hjelp at det var Guds vilje og at han vil beskytte meg så jeg kan leve et kristent liv i årene som kommer.

Bestefar Andrew døde på gården sin den 18. september, 1921, en måned etter jeg ble født.

Nekrologer. Bl.a. fra The Tribune. Fredag, 23. september 1921

Andrew Satter går bort.

Har bodd her i 50 år. Satt opp en av de første husene i byen.

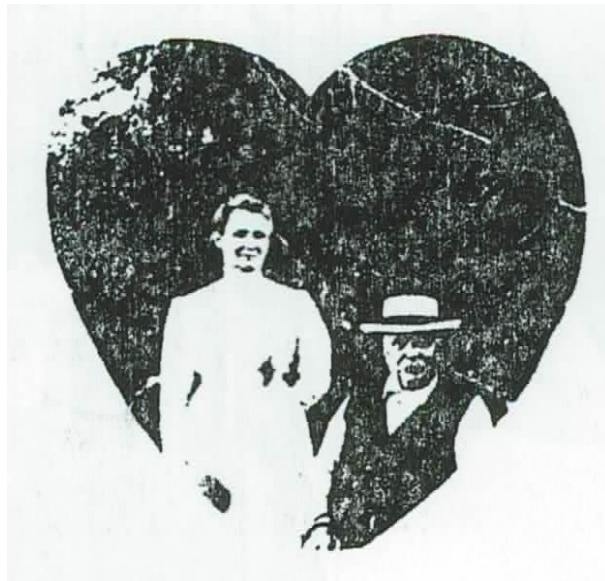
Andrew C. Satter som har bodd i Stevens County i mer enn 50 år, døde i sitt hjem 2 miles (3.2 Km) nordøst for Morris. Han var invalid de siste 6 årene, men tilstanden var ikke sett på som alvorlig intill han plutselig ble alvorlig syk lørdag natt og han døde neste morgen.

Herr Satter ble født i Norge den 22. august, 1841 og kom til Stevens County i 1870. Han var bonde mesteparten av den tiden han var her, og han utvidet arealet kontinuerlig til han den dagen han døde eide store verdifulle landområder i denne delen av delstaten.

Han giftet seg med Miss Dorothea Ellertson den 23. mai, 1872. Deres ekteskap var det tredje som ble ingått av innbyggerne her i kommunen (county), og deres hjem var et av de første som ble bygget i byen.

Han etterlater seg sin hustru, og følgende barn: Albert Satter, bosatt i West Fargo, N.D., Mrs. J.A. Olson, bosatt i Cyrus., Edwin Satter, Mrs. K.Karlstad og Mrs. J.Sax bosatt i Banks, N.D., Mrs H. Frandsen bosatt i Drake, N.D., Dr. Olof F. Satter i bosatt Olney, Ill., og Mrs R.F. Darling, Lewis Satter, Miss Malena Satter bosatt i Morris og Miss Adelia Satter bosatt i Abercrombie, N.D.

Nesten alle barna var her til begravelsen som ble holdt i the English Lutheran Church igår. Rev. Alfred Bredsen, kirkens pastor, forrettet i begravelsen. Kirkekoret sang 2 salmer. Kisten ble båret av S.A. Siverts, N. Vinje, O.N. Dohlen, O.C. Hanson, Oscar Dolven og M.J. Ryhn.

Fru Dorothea Satter.

En av de tidligste pioneren i området er borte etter Mrs. Dorothea Satter døde i sitt

hjem øst for Morris søndag ettermiddag den 6. August. Hun hadde vært syk i flere måneder. Hun døde av leverkomplikasjoner. Etter hun var i Rochester til behandling på Mayo klinikken i slutten av juni, ble hun pleiet hjemme. Alle barna bortsett fra 2 var hos henne da hun gikk bort.

Dorothea Ellertson ble født i Gudbrandsdalen i Norge den 25. august, 1853, og kom til dette landet med sin far i en alder av 8 år. De bosatte seg først i området nær La Crosse Wisconsin, og flyttet senere til Langhei township, Minnesota. De forflyttet seg med covered wagons og opplevde all den motgang and vanskeligheter som var hverdagen til pionerene som bosatte seg i det nye landet .

Hun giftet seg med Andrew C. Satter den 23. Mai 1872. De fikk 12 barn hvorav en datter, Caroline Regina døde som liten. Herr Satter gikk bort 12 år før sin hustru. Fire sønner og sju døttre sørger nå over sin mor: Albert, bosatt West Fargo, N.D., Dr. Olaf Satter bosatt Prairie du Chien, Wis., Lewis and Edwin bosatt Morris, Mrs. Annette Karlstad og Mrs. C. Sax (Louise) bosatt Banks, N.D., Mrs. Chas. Lenartson (Emma) bosatt Cyrus, Mrs. Arthur Gunness (Emma) Abercrombie, N.D. Mrs. Clara Cron, Mrs. Robert Darling (Rebecca), and Malena alle bosatt Morris. Hun etterlater også 27 barnebarn og 11 oldebarn, en søster og en bror.

Fru Satter tilhørte den Lutherske tro hele sitt liv, og var en av de tidligste medlemmene i kvinnegruppen i the First Lutheran Church i Morris.

Begravelsen fant sted onsdag den 9. august fra The First Lutheran Church. Rev. Reece forrettet ved begravelsen på Summit kirkegård. Wm. Weers, Henry Grote, Oscar Dolven, Gust Anderson, Harry Jergenson og Herman Morken bar kisten til graven.

En trio bestående av Florence Grove, Mrs. C.W. Fark og Mrs. M.J. Sorflaten framførte 2 vakre sanger.

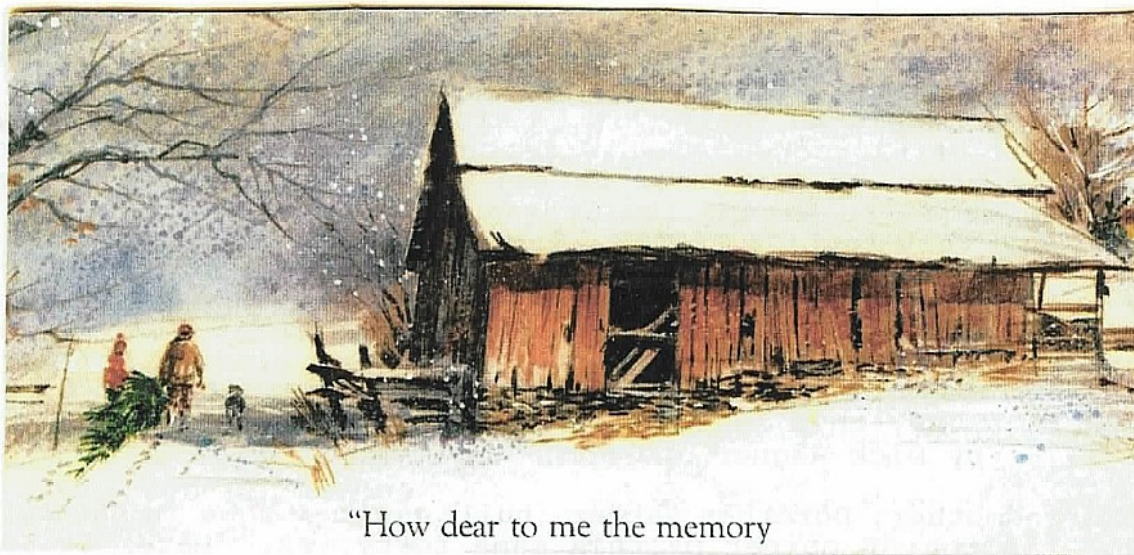
Mange vakre blomsterarrangementer bar vitnesbyrd om hvor høyt hun var aktet. De langveis reisende som var til stede var Dr. O.E. Satter og sønnen Rodney fra Prairie du Chien, Wis., Mrs. C. Sax og Mrs. Annette Karlstad fra Banks, N.D., Mr. and Mrs. Arthur Gunness og sønner fra Abercrombie, N.D.

Nyheter fra The Tribune. 19. november, 1898.

Clerk of Court (rettsbetjenten) Thomasson har etter mye arbeid hatt suksess med å gjenopprette ekteskapsattestene til tre ektepar som var pionernybyggere i Stevens County før Stevens County ble etablert. Stevens var da annektert til Pope County for juridiske formål. Eiendomspostene ble overført, men det ble aldri gjort med ekteskapsattestene.

Det tredje av disse ekteskap som ble ingått var mellom Andrew C. Satter og Dorothea Ellertson som giftet seg i Crow Lake P.O. Den 23. mai 1872.

Rev. L.P. Markhus, norsk evangelisk luthersk pastor, forrettet. Herr og Fru Satter er fortsatt bosatt på sin gård utenfor byen.

"How dear to me the memory

(Hvor kjært er minnet for meg)

THE MAN OF THE LAND.

Skrevet av Dorothy Darling Wagner 1978

Hvert menneske har sin tid her på jorden. Mennesket lever og elsker og ler. Det bearbeider marken og kaller den sin. Etter en tid er mennesket borte. Men marken består.

I Minnesota Territoriet, før 1870, holdt Chippewa Indianerne til øst for Pomme de Terre elven. Sioux Indianerne holdt til på vest siden av elven. Syd for Highway 28, på oversiden av Pomme de Terre elven kan man se spor etter en boplass. Det er en fordypning i bakken, jorda er jomfruelig den dag i dag, og på våren er denne plassen alltid grønn før alt annet som vokser i området. Dette var boplassen til en indianerfamilie den siste vinteren de var her på eiendommen.

Min bestefar, Andrew C. Satter, kom til dette stedet, Morris, som ligger vest i midten av Minnsota, i 1871. Han la inn søknad på et Homestead Claim på 80 acres (1 amerikansk acre = 4,067 dekar) som lå på slettene over skråningene ved Pomme de Terre elven. Han overvintret det første året i et jordhus, og indianerne bodde i skråningen like nedenfor. En vårdag var indianerne borte.

Søknaden på hans Homestead Claim er datert 24. juni, 1878. Det er signert av Presidenten av de Forente Stater, Rutherford B. Hayes, og er Tinglyst fem år senere den 11. august, 1883. Det består av 80 acres, og er #4 på kartet. Nå, i 1976, er det Clarence Kron som eier og driver denne eiendommen. Hans mor, Clara Satter Kron, arvet eiendommen etter sine foreldre, Andrew og Dorothea Satter. I 1881 kjøpte Andrew og Dorothea Satter enda 280 acres på den andre siden av Highway 28.

I 1890 Tinglyste Andrew Satter et claim (krav) på 160 acres skog. Dette lå også i Section 30. Hans krav var et av fire skogskrav utstedt i Framnas township. Det var

et av 96 utstedt i Stevens County mellom 1882 og 1901. President Benjamin Harrison signerte det som var Sertifikat # 48, på kartet kan det sees som 1, 2, 3 og 5. Dette utgjorde eiendommen i Framnas Township. Den bestod til slutt av 520 acres i sin helhet. Det som til slutt ble Satter familiens hjem og gård er også inkludert her. Det består av Pomme de Terre elven, Indianerbostedet, Pomme de Terre Bluffs og gode, dyrkbare jorder. Plassen for den første Sattergården lå i det nord-vestlige hjørnet av forty, #2. Dr. Olaf Satter eier de ca. 34 acres langs highway 28. De første husene og trærne er nå borte. Dette forty var arealet som var plantet med skog for å overholde tree claim avtalen. Bortsett fra de bratteste områdene er dette nå, i 1978, dyrket mark, og blir drevet av Dick Wagner og sønnen Gary.

Bestemor Dorthea Satter, bygde sitt nye hjem på våren 1922, i syd øst hjørnet av dette samme forty, #2. Da hun døde, i 1933, ble arealet, som var et tree claim, fordelt blandt arvingene Edwin, Lewis og Olaf. Molly arvet det nye huset og fem acres. Senere solgte Molly arven sin til broren, Olaf. Edwin solgte også sin del av arealet til sin bror Olaf. Edwin solgte også et hjørnestykke fra den andre siden av elven til Sheriff Mac McCollar. I 1976 solgte Mac McCollar sin eiendom til Jim Powers og hans kone Vu. Det er et ungt ektepar som er venner av våre barn. Vu er fra Vietnam. Jim traff henne da han tjenstgjorde i Vietnam.

I 1949, kjøpte vi, Dick Wagner familien, av onkel Ed, en stripe av eiendommen på ½ acre som ligger langs Lee eiendommen. Det var det første eiendomskjøpet på det som nå er vår gård. Dr. Olaf Satter solgte de "fremste forty", som var hans del, til oss i 1951. På kartet er det #3. We kjøpte dette forty for \$4375. I 1960 solgte onkel Olaf, til oss, en viktig del av gården vår, nemlig det som var Bestemor Dorotheas hus og fem acres. Vi betalte \$6500. I desember 1962 kjøpte vi det som var min mor Rebeccas del av beite og elvebunnen fra Lewis Satters eiendom. Vi betalte \$1330. I 1962 hadde vi 67 1/2 acres og noen lån til banken.

Vi har vært "den familien som bor i Bestemor Satter huset nå" siden 1947. Da vi giftet oss i 1947 spurte vi Onkel Olaf om vi kunne leie huset. Det sa han seg enig i, og han fikk lagt inn nytt varmeanlegg, han gravde ny brønn og fikk lagt inn strøm. Huset hadde et Delco system tidligere – batterier some er ladet av generator. Han kjøpte materialer og vi moderniserte kjøkkenet og badet. Vi fikk slipt gulvet og malt det, så det ble fint til slutt. I 1947, da vi flyttet in på det første Satter hjemstedet, bodde Roy Satter der med sin familie. Edwin og Inga hadde flyttet inn til byen noen år tidligere, og bodde hos datteren Pearl og Dan Blocher. Ed Satter og familien flyttet tilbake fra Banks, North Dakota etter Bestefar Andrew døde, og de bodde på det første hjemstedet og drev det i noen år.

Andre endringer til det som var det første tree claim (skogs krav?) var salget av Lot #5. Det består av elven og det omliggende arealet. Dr. Olaf Satter solgte dette forty til Art Splitstoser. En mann fikk da sin drøm realisert. Jeg husker jeg kunne se Art komme kjørende opp bakken hver formiddag. Han kjørte sakte, så snudde han og kjørte ned igjen mens han lot blikket gli over de forty acrene sine. Art og Emma drev en kolonial butikk i Morris. De er pensjonister nå, og har et pent, rødt Ranch hus og en liten låve nede ved elven. Emma sier de liker seg godt der! Noen av cottonwood trærne som Bestefar Andrew plantet vokser der fremdeles. Da Lewis Satter døde beholdt min mor 5 acres av det første hjemstedet som sin del. De ligger i syd vest

hjørnet av #2. På Stevens County Courthouse må det ha skapt stor forvirring i årenes løp når de skulle holde orden på arealer, eiendomsgrenser og skatt på dette tree claimet. (skogs krav?)

I min barndom husker jeg de voksne snakket om "Hagens Forty". Historien om disse forty er at Nels T. Hagen kjøpte en Trustees Deed fra St. Paul, Minneapolis and Manitoba Railway Company for \$250 i 1891. Andrew Satter ervervet dette forty i senere transaksjoner. Dette ble til slutt Lewis Satters del av familie eiendommen. Da Lewis døde ble eiendommen overført til Adelia og Arthur Gunnes.

Senere solgte de eiendommen videre til F.E. Halbe. Hans sønn Phil Halbe eier nå, i 1976, denne eiendommen. Det er Hagens Forty, #7.

De andre 240 acrene, nummer 6 og 8 ble kjøpt med School Aid Grants. Lewis Satter arvet the west forty, #8. The east forty, langs fylkesveien gikk til Malena. Clarence Kron dyrket begge disse stykkene og kjøpte dem senere. Han er nå pensjonist. Han og Maxine har tre barn, Tom, Peter og Tammy. Nå, i 1977, leier han bort gården til Erland Charles.

Nord-øst hjørnet av Section 30 består av 160 acres, og ble kjøpt med en Mortgage Deed Indenture. På dokumentet står det at for \$500 som forfaller om fem år og med 8% rente og skatt betalt på eiendommen i de fem årene, vil de 160 acrene tilhøre Andrew og Dorothea Satter når tiden er ute, den 5 april 1886.

Dette er et interessant dokument av stor historisk verdi for meg personlig. Det er signert av mine besteforeldre. Andrew C. Satter har skrevet under til høyre og til venstre er underskriften til vitnene R.C. Moore og George E. Darling. George E. Darling var også en av de første pioneren som kom til Morris. Han var advokat og min bestefar. 39 år etter dette dokumentet trådte i kraft, giftet Robert Fairbanks Darling seg med Rebecca Satter Darling. Han var George E. Darlings yngste sønn, og hun var Andrew and Dorotheas barn nummer 11. Året var 1920. De første 80 acrene av eiendommen langs Highway 28 ble til slutt arvet av min mor, Rebecca Satter Darling. Mine foreldre bygde våningshus og gårdsbygninger på eiendommen og bodde der til 1940. Eiendommen tilhørte min mor Rebecca til mai 1976. Da solgte hun til Dick og Dorothy Wagner. Dick Wagner og familien har drevet gården i 29 år. Når jeg snakker om å komme tilbake til stedet jeg kommer fra, så ser jeg at jeg har faktisk aldri vært noe annet sted. Jeg ble født på stedet hvor mine Besteforeldre hadde sitt første hjem, i et av husene mine foreldre bodde i et år mens de bygde sitt hjem på den andre siden av veien. Jeg vokste opp hos mine foreldre på det some heter Rebeccas 80 til 1940. Da sluttet min far å drive gård, og tok arbeide hos Morley familiens Home Builders Lumber Company. Han bygde nytt hus på 502 East Third Street hvor jeg bodde med mine foreldre til 1947. Det året giftet jeg meg med Richard F. Wagner, og flyttet tilbake til Bestemors nye hus og gården hvor mitt liv begynte. Den eiendommen tilhører i dag Dr. Olaf Satter.

Det nord østre Quarter (160 acres) som jeg har skrevet om her er #6 på kartet. Det er to forties (40 acres) til bak de som tilhører Rebecca. Det forty som ligger til venstre arvet Louise Satter Sax. Da hun døde kjøpte Dick og Dorothy Wagner dette forty. Det var i 1963 og de betalte \$6600. Ligningsverdien på vår eiendom er nå oppført (Tax Statement) som 114,20 acres, Section 30, Twp 125 Range 41. Med Rebeccas 83 acres som vi nettopp har kjøpt, eier vi nå 197,20 acres av de opprinnelige 520.

Prosessen har tatt 27 år.

De nord østre forty av dette Quarter (160 acres), tilhørte Edwin en stund til han solgte den til sin bror Olaf. Han solgte stykket videre til Clarence Kron.

Dette er historien om eiendommen til Andrew og Dorothea Satter. De kom hit i 1871. Eiendommen de hadde her i Framnas var kjent som Satter Hill. Totalt eide de 520 acres. Den gangen var det litt av en gård. Det er det fremdeles.

Jeg vil nå uttrykke min oppriktige takknemlighet til Dr. Olaf E. Satter for den viktige rolle han har hatt for oss i Tredje Generasjon. Da Satter-etterkommerne ønsket å selge sin arv, kjøpte han og beholdt mye av eiendommen fra farens gård. Hans innsats gjorde at eiendommen ikke ble oppdelt før nieser og nevøer var interessert og i stand til å overta deler av eiendommen.

Nå, i 1976 eies deler av eiendommen av de følgende: Jim Powers, Phil Halbe, Art Splitstoser, Clarence Kron, Richard Wagner, Rebecca Darling og Dr. Olaf E. Satter. Det var ikke bare i Framnas Township Andrew og Dorothea Satter ervervet eiendom. De hadde også eiendommer i Morris og Pope County. I årenes løp hadde de tre hjem. De hadde gården på Satter Hill, et hus i Morris som de hadde til skoleåret. De hadde også en gård i Cyrus området. Det er det eneste som fremdels er i familien i Pope County. Emma Satter Lenartson eier gården i Cyrus.

Andrew Christopher Satter døde hjemme på Satter Hill den 18. september 1921. Han var 80 år gammel. Dermed var et halvt århundre over for denne mannen på denne eiendommen.

Da Andrew C. Satters eiendom var innlevert til Skifteretten, ble det kjent at verdien av det han etterlot seg var \$110 272, 82. \$78 310 av det var verdien av eiendom. Som enke fikk Dorothea Satter sin del av boet tilsvarende \$ 33 204,69. Hun betalte \$430,12 i arveavgift. Federal Estate Tax (federal arveavgift) var \$665,14. Vi må huske at dette var 1921. Hvete kostet \$1.00 per bushel, havre kostet 15 cents og bygg gikk for 30 cents.

Kveg ble transportert for totalt \$200 for 13 stykk. Inventaret av maskiner ble verdsatt til \$125. Hestene var \$30 hver. De beste jordstykkene i Framnas var versatt til \$90 pr. acre, bakker og elvebunnen var versatt til \$35 - \$40 pr. acre.

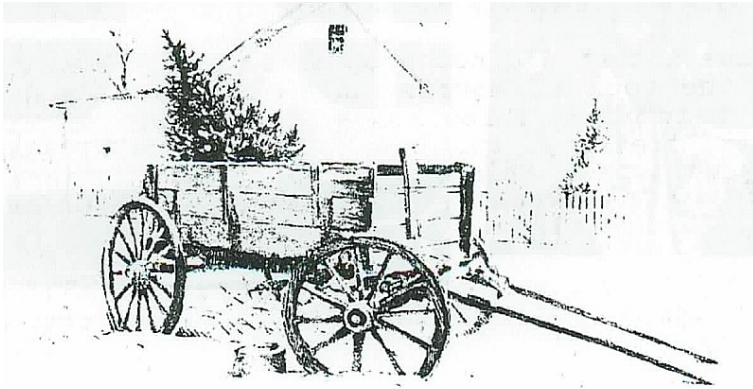
Pope County eiendommen var på 781 acres og var verdsatt fra \$40 - \$55 pr. acre. Pope County eiendommen var versatt til i alt \$40 135.

I selve Morris var Lot 1 og 2, og den østre del av Lot 3, Block 2 og den vestre del av Lot 18, Block 1 versatt til \$ 1700.

Jeg ble aldri kjent med min Bestefar Andrew C. Satter. Jeg er født den 15 august, 1921. Mine foreldre bodde i det som tidligere var guttenes sovesal som de hadde innredet. De hadde et soveværelse i blått med fugler stensilert i taket. De hadde en stor svart lærstol og et stort langbord i valnøttré. Bestefar bodde tvers over gårdsplassen, men han var alvorlig syk. Han fikk slag noen år tidligere. Han var sengeliggende og avhengig av rullestol. Bestemor, Dorothea, stelte ham hele denne tiden.

Etter jeg kom til verden bar min mor meg over så Bestefar fikk se meg. Som den Bestefar han var, sa han at jeg var en meget vakker liten pike. Dette møtet, det eneste, har vært et viktig bindeledd for meg i alle år. Jeg føler at Bestefar godkjente meg.

Jeg synes jeg kjenner ham mye bedre etter å ha forsket og søkt etter denne historien. Jeg kan se han for meg som ung mann der han går langs jernbanen fra Benson til Morris. Som barn gjemte jeg ting i kisten han hadde med fra Norge. Kisten har initialene hans skåret inn og datoen er 1862. Brevene han skrev til familien og som Dr. Erby Satter har kopiert og som jeg har fått oversatt ved hjelp av Caroline Olander viser kjærlighet og respekt for den familien han forlot for å komme til Amerika. Reisekista hans er hjemme igjen, tilbake på gården, og den gjemmer nå historien om Satter familien, bilder, papirer og dokumenter.

CITY MARKETS. 1916.

Hvete, No.1 Northern.	98
Hvete, No.2 Northern	96
Hvete, No.3 Northern	92
Hvete, No.4 Northern	88
Havre.....	30-32
Flax.....	1.65
Bygg.....	55-62
Mais.....	80